

POSTANOWIENIE

Dnia 17 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania M. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

z udziałem zainteresowanej I. Ł.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 17 grudnia 2014 r.,

skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 24 lutego 2014 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Ubezpieczony M. D. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 24 lutego 2014 r.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego: art. 56 k.c., przez jego niewłaściwe zastosowanie, wyrażające się pominięciem normy prawnej z niego wynikającej, a skutkujące brakiem uwzględnienia okoliczności, że obowiązek podlegania do ubezpieczeń społecznych jest kwestią pochodną w odniesieniu do łączącego strony stosunku cywilnoprawnego; art. 353¹ k.c., przez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na uznaniu, że umowa o dzieło zawarta przez skarżącego z I. Ł. narusza zasadę swobody umów, pomimo że umowa ta nie sprzeciwiała się ani właściwości stosunku, ani ustawie, ani zasadom współżycia społecznego; art. 6, 11 i 12 ustawy z dnia 17 października

1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1442), polegające na niewłaściwym ich zastosowaniu, skutkującym objęciem ubezpieczeniami społecznymi osoby wykonującej umowę o dzieło, niebędącym tytułem do podlegania ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym; art. 83 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, polegające na jego niewłaściwym zastosowaniu przez uznanie, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych uprawniony jest do oceny charakteru wiążącej umowy, z pominięciem trybu wskazanego w art. 189 k.p.c. oraz art. 750 i 627 k.c., przez ich niewłaściwą wykładnię, polegającą na uznaniu, że umowy łączące skarżącego z I. Ł. były umowami o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy o zleceniu.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, „albowiem: a. skarga jest oczywiście uzasadniona ze względu na fakt, że uchycenia skutkują niewątpliwą wadliwością zaskarżonego orzeczenia, b. występuje potrzeba wykładni przepisów prawnych, a to: art. 83 ust. 1 punkt 1) i 2) ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, których treść - w związku z art. 189 Kodeksu postępowania cywilnego - budzi wątpliwości co do zakresu kompetencji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do badania w ramach prowadzonego przez siebie postępowania administracyjnego ważności i skuteczności umowy cywilnoprawnej jako podstawy podlegania ubezpieczeniom społecznym, art. 56 kodeksu cywilnego w związku z art. 353¹ kodeksu cywilnego, w zakresie oceny wpływu na treść umowy woli stron, uwzględniającej z należyтым rozeznaniem skutki takiej umowy oraz możliwości wywiedzenia z umowy nie objętych wolą stron skutków prawnych, nie będących skutkami charakterystycznymi dla umowy, jaką zamierzały zawrzeć strony i co do której pozostawały w przekonaniu, iż ją wykonują”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Odwołanie się do przesłanki istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231 ostatecznego postanowienia Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151). Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w danej kwestii i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 stycznia 2006 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Judykatura Sądu Najwyższego w sposób jednolity dopuszcza weryfikowanie przez organ rentowy (a następnie sąd ubezpieczeń społecznych) okoliczności istotnych z punktu widzenia osądu indywidualnych spraw z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych, które wymagają oceny czynności poprzedzających lub wpływających na ustalenie przesłanek podlegania ubezpieczeniom społecznym. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który stwierdza podleganie ubezpieczeniu społecznemu, może - bez względu na nazwę umowy i jej postanowienia wskazujące na charakter stosunku prawnego, którym strony zamierzały się poddać - ustalić rzeczywisty jego charakter i istniejący tytuł ubezpieczenia. Ustalenie, że między stronami umowy o dzieło zachodzą stosunki polegające na wykonywaniu za wynagrodzeniem usług odpowiadających umowom nazwanym, zdefiniowanym w art. 734 i 758 k.c. lub właściwych umowom, do których - stosownie do art. 750 k.c. - stosuje się przepisy o zleceniu, nakazuje wydanie decyzji na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3 z zastosowaniem art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 13 pkt 2 ustawy o systemie

ubezpieczeń społecznych (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 6 sierpnia 2014 r., II UK 566/13, LEX nr 1500668; 4 czerwca 2014 r., II UK 548/13, LEX nr 1496287; 4 czerwca 2014 r., II UK 420/13, LEX nr 1480060; 14 listopada 2013 r., II UK 115/13, LEX nr 1396411; 8 listopada 2013 r., II UK 157/13, LEX nr 1396414; 3 października 2013 r., II UK 103/13, LEX nr 1455433, 18 września 2013 r., II UK 39/13, LEX nr 1378531; 4 lipca 2013 r., II UK 402/12, LEX nr 1350308; 26 marca 2013 r., II UK 201/12, LEX nr 1341964; 13 czerwca 2012 r., II UK 308/11 LEX nr 1235841; 18 kwietnia 2012 r., II UK 187/11, OSNP 2013 nr 9-10, poz.115). Rację ma skarżący, że skutki takiej decyzji występują wyłącznie w stosunku ubezpieczenia, ale to właśnie wynika z ograniczenia uprawnienia organu rentowego do wydawania decyzji dotyczących przebiegu ubezpieczeń oraz ustalania wymiaru składek i ich poboru (art. 83 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). W świetle przywołanych orzeczeń wyjaśniających cechy charakterystyczne (odróżniające) obu tych stosunków zobowiązaniowych, „przekonanie stron umowy co do tego, jaką umowę wykonują” nie stanowi kryterium kwalifikacji danej umowy jako umowy o dzieło.

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c. należało postanowić jak w sentencji.